

Oponentský posudek bakalářské práce Jana Musila *Haškův a Ladův Švejk: Čtení obrazem*

ÚČLK FF UK v Praze, obor český jazyk a literatura

Cíl práce, její účel a směřování

Práce je založena na nosném a rozsahově adekvátním tématu, které má navíc tu výhodu, že kromě doslovného materiálu (Haškův románový text a Ladovy postupně vznikající ilustrace) má i obecný rozměr vztahu verbálního a vizuálního kódu či literárnosti a vizuality. Proto také nikterak nepřekvapí, že práce začíná obecným pojednáním o vztahu textu a obrazu a poté se věnuje textu a jeho ilustrátorům. Z hlediska náplně práce ve vztahu k jejímu názvu však není zcela jasné, proč se v titulu (jakkoli znělém a pěkně vymyšleném) objevuje právě Lada, když v práci je mu věnována jedna kapitola, tedy stejná proporce jako kapitola věnovaná kulisám, které pro Piscatorovu inscenaci Švejka v Berlíně vytvořil Georga Grosze. A když už jsme zmínili titul bakalářské práce: Uvedená anglická verze titulu není (ani ve smyslu tvůrčího, volnějšiho překladu) ekvivalentem verze české; navíc používá zastaralé a v anglofonním prostředí vyvrácené, protože nesmyslné německé psaní Švejkova jména jakožto Schweik. Už od dob překladu Cecila Parrotta *Osudů ...* do angličtiny (1973) a pak i vlivem jeho dalších knih, popularizujících Haškovo dílo i život v anglofonním prostředí, preferuje i anglický úzus psaní Svejka, které je adekvátnější.

Metodologie a práce s odbornou literaturou

Práce se opírá o standardní a očekávatelnou sekundární literaturu, k níž odkazuje funkčně; na malém prostoru práce je vnesena do výkladu rozsáhlá řada podnětů, formulací a stanovisek jiných autorů, jejich užití však nepůsobí dojmem, že by autor dával najevo svoji sečtělost, ale tyto odkazy spíše práci zhutňují a nezkrusují pojetí či tvrzení, k nimž je odkazováno. Práce stojí před úkolem na malém prostoru postihnout rozptýlené a souhrnnému uchopení se bránící dílo (ať už jde o Švejka, nebo o jeho Ladovy ilustrace); proto se musí uchýlovat k paušalizacím, k tvrzením platícím „tak vůbec“, byť jsou vyvozovány z jednoho příkladu výskytu. I zde ale autor postupuje citlivě a prokazuje erudovaný vzhled do problematiky, ale i schopnost jeho nápaditého vyjádření.

Styl a prezentace

Tak jako práce vyniká svižným myšlením, je i stránka jazykového ztvárnění zjevně svižná a bohatá. Bohužel ale některé rétorické obraty působí až příliš křečovitě a ozvláštňují text spíše negativně tím, že na sebe příliš upozorňují, respektive staví příliš na odiv pisatelův nadhled. Např.: „Daneš to sice s kódovou transformací asi myslel dobře ...“ (s. 10). V rámci touhy po formulační vzletnosti jsou některé formulace příliš zkratkovité a lze je jen stěží přijmout jako nosná tvrzení, nejsou-li podloženy argumentačně, což někdy vskutku nejsou: „Lada začal dospívat ke stylu, který byl v jistém smyslu avantgardnější než avantgardy, protože se v době uměleckých programů už programy nezabýval.“ (s. 27). Naštěstí je tato autorská samolibost spíše nárazová a celkovému rázu práce neškodí.

Celková koherence a akademická disciplinovanost

Práce je koncentrovaná na vytyčené téma, které graduje v závěrečné komparativní části, jež vnáší do hry všechna předtím izolovaně předestřená témata a zřetele. Práce tak logicky graduje a nabízí výsledný souhrn všech stěžejních rysů a faktorů, který je podán tvůrčím, vyhoceným, a přitom sofistikovaným způsobem. Práce se zjevně chce vyznačovat

rozsahovým minimalismem, na což má svou myšlenkovou hutností a výrazovou kondenzací právo; přesto možná tato vrcholná partie působí až příliš úsečně a tezovitě.

Celkově práci hodnotím jako velice nápaditou, podnětnou a dobře zacílenou. Svědčí nejen o adekvátní erudici v rámci bakalářského studia (zde i očekávané standardy výrazně překračuje), ale je podnětná i oborově – do dosavadní diskuse o tématu vnáší nové formulace i úhly pohledu, ale také konceptuální rámce, které ještě nebyly dosud zužitkovány. Práci rozhodně **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnocení známkou **výborně**.

V Praze dne 4. 6. 2018

Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.